

ת"פ 52144/03/19 - מדינת ישראל נגד דוראל חגבי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תאריך: 04.07.2021

ת"פ 52144-03-19 מדינת ישראל נ' חגבי

לפני
המאשימה
כבוד השופטת עמיתה מרים דיסקין
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רוני מודריק

נגד
הנאשמים
דוראל חגבי
ע"י ב"כ עו"ד שני מורן

גזר דין

הרקע - השתלשלות ההליך

הנאשם הועמד לדין בכתב אישום שייחס לו עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בנסיבות 335(א)(1) לחוק העונשין (להלן: "**החוק**") ופציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 334 בנסיבות 335(א)(1) לחוק. משכפר הנאשם במיוחס לו נדחה התיק להוכחות.

בטרם הוחל בשמיעת הראיות, הגיעו הצדדים להסדר טיעון דיוני, בגדרו הוגש כתב אישום מתוקן, שיש בו הקלה מסוימת עם הנאשם מבחינת תיאור העובדות.

עובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון

1. ביום 16.3.19, בשעה 04:18, או בסמוך לכך, מחוץ לסניף מקדונלדס לונדון מיניסטור בתל אביב (להלן: "**סניף מקדונלדס**"), ישבו על גרם המדרגות אילן חבסוס (להלן: "**אילן**"), אדם כהן (להלן: "**אדם**") וכן צ'ולק (להלן: "**חן**") (להלן: "**החבורה**"). החבורה התיישבה והחלה לאכול ארוחות המבורגר אותן קנו בסניף מקדונלדס.

2. סמוך לאחר מכן הגיע הנאשם למקום וביקש לרדת בגרם המדרגות. הוא נעמד בין אדם וכן וביקש לעבור דרכם. משלא אפשרו לו מעבר, ניסה הנאשם לעבור דרכם. בתגובה חן דחף אותו עם ידו והנאשם החל לדחוף את חן ואדם. בשלב זה, חן ואדם התרוממו לעבר הנאשם, הכו אותו באגרופים ובעטו בגופו ובראשו, והוא ניסה להדוף אותם מעליו.

כתוצאה מהמכות הנאשם נפל ארצה והחבורה המשיכה להכותו.

3. אהרון מנוב, מאבטח במקדונלדס שצפה במתרחש, הגיע למקום והפריד בין הניצים. מיד לאחר מכן, התקרב אדם לכיוונו של הנאשם. הנאשם שחשש כי בכוונתו לתקוף אותו, הוציא סכין אותה הסליק בגרב שעל רגלו, התרומם ודקר את אדם שתי דקירות - האחת, בבטנו, והשנייה, בחזהו, ואילו את חן דקר בזרוע יד שמאל.

4. לאחר מכן עזב הנאשם את המקום, וכן הלך אחריו והיכה אותו במכת אגרוף בפניו.

5. אדם פונה באמבולנס לבית החולים, הובהל לחדר טראומה וטופל בשתי מנות דם. בשל ירידת לחץ דם, הועבר לחדר ניתוח, שם בוצעה לו תורוקוטומיה ימנית קדמית נרחבת עם עדות לדימום עורקי וכן בוצעה פתיחה של הפריקרה. במהלך הניתוח נזקק אדם לשלוש מנות דם נוספות והועבר ליחידה לטיפול נמרץ. אדם אושפז למשך 5 ימים.

6. כתוצאה מהדקירה נגרם לחן חתך בזרוע יד שמאל, והוא נזקק לתפרים ולזריקת טטנוס.

7. כתוצאה מכול המתואר לעיל, ניגר דם מפניו של הנאשם ונגרמו לו חבלה בשפתו וכן סימן אדום סמוך לעינו הימנית.

8. במעשיו אלה, כך כתב האישום, גרם הנאשם לאדם חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ופצע את חן בנסיבות מחמירות.

ההרשעה

מתוקף הסדר הטיעון הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן והורשע על יסוד הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בנסיבות 335(א)(1) לחוק, ובעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 334 בנסיבות 335(א)(1) לחוק.

כמתחייב מגילו בעת ביצוע העבירה הופנה הנאשם לשירות המבחן לקבלת תסקיר. כמו כן, התבקש שירות המבחן להכין תסקירים לנפגעי עבירה, המתלוננים אדם וכן.

תסקירי שירות המבחן

התסקירים בעניינו של הנאשם

שירות המבחן הגיש שני תסקירים אודות הנאשם.

הנאשם, בעת עריכת התסקיר, צעיר כבן 20, בכור למשפחת מוצא נורמטיבית, תיאר קשר תקין ויציב עם כול בני משפחתו. מהתסקירים בעניינו עולה, שמדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, שעד למעורבותו בעבירות הנוכחיות ניהל אורח חיים תקין ויציב, השלים 12 שנות לימוד ובעל תעודת בגרות מלאה.

כיום, הנאשם משרת כחיל בשירות סדיר. הוא החל את שירותו הצבאי במסלול לחימה ב"גבעתי", השלים ארבעה חודשי טירונות, ואז, בתחילת האיוון המתקדם נעצר בגין העבירות הנוכחיות, שהם חודשיים במעצר בית, ובהמשך הוחזר לצבא.

במסגרת שירותו הצבאי תפקודו של הנאשם היה חיובי, ובשיחה עם מפקדו תואר כחיל מקצועי ומסור לעבודתו. לאור ההתרשמות החיובית מכישוריו ויכולותיו, כמו גם מהאחריות והרצינות שגילה בתפקודו, קודם הנאשם לאחרונה לתפקיד קמב"צ למרות שאינו קצין. הנאשם מתאר את שירותו הצבאי כמשמעותי עבורו ומבטא מוטיבציה לצאת לקורס קצינים ולהמשיך בלימודיו בעתיד.

בהתייחסותו לעבירה, תיאר הנאשם בפני עורכת התסקירים את הטלטלה שחווה ממעורבותו באירוע האלים, ביטא סלידה מהתנהגותו הפוגענית כלפי המתלוננים והבנה לחלקים הבעייתיים בהתנהגותו שהובילו להסלמת האירוע ותוצאותיו הקשות, ביניהם, בחירתו לשאת סכין ולעשות בה שימוש. להתרשמות שירות המבחן, אף שבעת התרחשות האירוע חש כי נכפה עליו העימות והוא הותקף בעצמו באופן פוגעני ואלים, הנאשם מבין את חומרת התנהגותו, מתבונן באופן ביקורתי על התנהלותו ומבטא צער ואמפטיה כלפי המתלוננים. כמו כן, ניכר כי ההליכים המשטרתיים והמשפטיים שננקטו נגדו טלטלו אותו ומהווים גורמים מרתיעים עבורו.

לאור נתוניו נמצא הנאשם מתאים להשתלב בהליך טיפולי, אך בעקבות מגפת הקורונה וההגבלות שהוטלו על הצבור בעטיה לא התקיים טיפול קבוצתי במסגרת שירות המבחן, ולכן הוא לא שולב בטיפול כפי שתוכנן. יחד עם זאת, בשיחות הפרטניות עמו, המשיך הנאשם לבטא מוטיבציה להעמיק בהבנת מניעי התנהגותו בעבירה, כמו גם לרכוש כלים לתקשורת מקדמת לפתרון קונפליקטים, ויסות דחפים ושליטה בכעסים גם בשעת דחק. יתרה מזו. חרף אי שילובו בקבוצת טיפול, התחזקה ההתרשמות החיובית כי הוא בעל כוחות ויכולות לתפקוד תקין ונורמטיבי, לצד ההערכה שמעורבותו בעבירה היתה חריגה להתנהלותו ואינה מאפיינת את הדרך בה הוא מתמודד עם אירועי חיו.

ההערכה שהתגבשה בסיכומי של האבחון היא, שהנאשם אינו מאופיין בדפוסי חשיבה והתנהגות שוליים, ומעורבותו בעימות האלים היה נקודתי וחרגי להתנהלותו בדרך כלל. הודגש, כי מדובר בצעיר בעל דימוי עצמי נמוך, ששירותו הצבאי מסייע בחיזוקו ושיפור תחושת המועילות והמשמעות שלו, אשר נמצא בראשית דרכו ונתון בעיצומו של תהליך של גיבוש זהותו הבוגרת. מעצרו וההליך המשפטי המתנהל נגדו, כמו גם עצם מעורבותו בעבירה כה קשה והתוצאות החברתיות שנלוו לתהליך, הציבו לו גבול ברור להתנהגותו.

בשתי ההערכות שנערכו לנאשם בשירות המבחן לבחינה של **רמת הסיכון** הנשקפת ממנו להתנהלות אלימה בעתיד ולמידת החומרה הצפויה של תוצאות האלימות אם תתרחש, נמצא כי היא צפויה להיות **נמוכה בשני הפרמטרים**.

גם בהינתן חומרת העבירות, שירות המבחן סבור, כי להטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם, גם אם ירוצה בעבודות שירות, עלולות להיות השלכות קשות על מצבו ותפקודו, ובין היתר, לא תאפשר את המשך שירותו הצבאי שהוא נדבך משמעותי בתהליך שיקומו האישי. לכן, ובהתחשב בגילו של הנאשם ובעובדה שזו מעורבותו הראשונה בפלילים, יש, לדעת שירות המבחן, להעדיף במקרה זה את האפיק הטיפולי - שיקומי, ועל כך נסמכת המלצתו להעמיד את הנאשם תחת צו מבחן במהלכו ישתלב בטיפול ייעודי במסגרת שירות המבחן. לצד זאת, וכאלטרנטיבה, שירות המבחן ממליץ על הטלת צו של"צ בהיקף נרחב של 400 שעות, שיאפשר את המשך שירותו הצבאי של הנאשם בשילוב עם טיפול. ובנוסף לכך, להטיל עליו מע"ת ולחייבו בפיצוי של נפגעי העבירה.

תסקירי נפגעי העבירה

תסקיר נפגע עבירה בעניינו של אדם

אדם, כבן 29, נשוי ואב לארבעה ילדים, נפגע באירוע משתי דקירות בבטנו ובחזהו. מהמסמכים הרפואיים עולה, שסבל מפציעות חמורות ונאלץ לעבור בעטיין שני ניתוחי לב. לאחר שחרורו מאשפוז בן 17 יום, עבר תקופת התאוששות קשה וממושכת בביתו מלווה בסבל וכאבים, וכיום הוא עדיין מוגבל פיזית, סובל מכאבים ולא שב לתפקוד מלא.

שירות המבחן התרשם כי אירוע הפגיעה שהתרחש לפני כשנה, עדיין מוחשי עבורו, משמעותי ומרכזי בחייו והוא מתקשה לעכל רגשית וקוגניטיבית את נסיבות פציעתו הקשה ואת השלכותיה על חייו. טרם אירוע הפגיעה ניהל אדם עסק עצמאי של פיצרייה בהצלחה. אירוע הפגיעה והפגיעה בתפקודו ערערו את יציבות העסק והובילו לריסוקו. הוא נאלץ לקחת הלוואות להצלת העסק ונקלע לחובות כלכליים כבדים, ובסופו של דבר, העסק קרס והתמוטט. מעבר לפגיעה הכלכלית, מדובר בפגיעה קשה בדימוי העצמי החיובי והגברי שלו כראש משפחה שאמור לפרנס ולדאוג לרווחת משפחתו. אדם עדיין סובל מכאבים פיזיים ומקשיים נפשיים ורגשיים הפוגעים בתפקודו באופן משמעותי.

מאז אירוע הפגיעה והחשיפה לסכנת חיים, אדם חווה את העולם כמקום לא בטוח עבורו. הדבר בא לידי ביטוי בתופעות פוסט טראומטיות של שחזור, הימנעות ועוררות יתר שהתבטאו במגוון אופנים. בין היתר, דיווח על כך שהוא סובל מסינדרום לילה וקשיי שינה משמעותיים, מרבה לשחזר את האירוע, נמנע מלהסתובב לבד בחוץ בשעות חשיכה, מצב רוחו ירוד, חש שאיבד את שמחת החיים, נוטה להסתגר בעצמו ונמנע מלחלוק את תחושותיו עם משפחתו וחבריו כדי לא להכביד עליהם. כמו כן, ביטא תחושת אשמה נוכח השלכות האירוע על בנותיו. נקבע, כי נסיבות ואופי הפגיעה הפתאומית והקשה גרמו לאובדן בטחונו העצמי ביכולותיו. כמו כן, ניכר מבחינתו, שחייו השתנו בן רגע באופן קיצוני בכל מישורי חייו - הנפשי התפקודי המשפחתי והמקצועי, ומבחינה פיזית הוא עדיין סובל מכאבים ומוגבל בתנועתו. בעקבות השלכות הפגיעה פנה אדם למרפאת כאב ונעזר בטיפול פסיכיאטרי ופסיכולוגי.

להערכת עורכת התסקיר, במצבו, וככל שיחלוף הזמן, כוחותיו של אדם עלולים להיחלש עוד יותר וקיים סיכון להתקבעות והחמרה של הסימפטומים המתוארים, כמו גם סיכון להתדרדרות נוספת במצבו לחץ ומשבר עתידיים.

לאור תמונת הפגיעה הקשה ונזקיה והצורך בהכרה בפגיעה באדם ובנזקים שסבל, שירות המבחן סבור, שבין רכיבי

הענישה, יש להטיל על הנאשם פיצוי כספי משמעותי שיסייע לאדם בתהליך השיקום לו הוא זקוק, גם בהיבט הכלכלי.

עדות נפגע העבירה - אדם בבית המשפט

אדם התייצב גם לעדות בבית המשפט. בפתחה הדגיש, שפרט לישיבה אחת אליה הגיע כדי להעיד כעד מטעם התביעה, אך היא בוטלה בעקבות הסדר הטיעון עם הנאשם, במשך שנתיים הדיר לחלוטין את רגליו מבית המשפט.

בעמדו על הדוכן, חזר אדם על הדברים שתוארו בהרחבה בתסקיר נפגע העבירה ופורטו לעיל.

הוא סיפר שמאז אירוע הפגיעה חייו התהפכו בכול המישורים - המשפחתי, הבריאותי, הפיזי, הנפשי והכלכלי. בעקבות הפגיעה נאלץ לעבור שורה ארוכה של טיפולים קשים, שהם תקופה ממושכת בבית החולים, עבר שני ניתוחים וצנתור. לאחר שחרורו מאשפוז עבר שיקום בבית, והוכר ע"י הביטוח הלאומי כנכה בעל שיעור נכות של 100%. הוא עובר טיפולי פיזיותרפיה, וצורך תרופות יקרות. מעבר לפגיעה הפיזית סובל מפגיעה נפשית, נזקק לשיחות עם פסיכולוג ופסיכיאטר, סובל מקשיי זוגיות, חווה חרדות ופחדים ומתקשה לישון. כמו כן, נפגע קשה מבחינה כלכלית לאחר שאיבד את עסקו, נקלע לחובות כבדים, וכאב לארבעה ילדים ואישה בהריון עדיין מנסה לשרוד.

נפגע העבירה - חן

בשל היעדר שיתוף פעולה מצד המתלונן חן לא הוגש תסקיר נפגע עבירה בעניינו.

עדי אופי מטעם ההגנה

מר אביחי דהן

אביחי דהן, מ"פ בגדוד צבר בחטיבת גולני, מפקדו של הנאשם מזה כ-11 חודשים, פתח את עדותו באומרו, שלאור היכרותו עמו התקשה להאמין שהיה מעורב באירוע כה אלים. מבחינת תפקודו, העיד, שלמרות היעדר דרגה רשמית, הנאשם ממלא בפועל תפקיד של קמב"ץ הפלוגה, ועוסק בפקודות אופרטיביות של הפלוגה והגדוד. לדבריו, הנאשם הוא חיל אחראי, מסור ואמין מאוד, אכפתי ודואג לחייליו, וניתן לסמוך עליו ללא כול סייג.

גב' ליאת חג'בי, אמו של הנאשם

גב' חג'בי, אמו של הנאשם, בטאה את כאבה והתרגשותה מעצם המעמד בו נדרשה להעיד במשפטו הפלילי של בנה הבכור. בן, שהוא, בלשונה: ילד טוב, ילד שקיבל, ילד שלא היתה אתו שום בעיה לאורך השנים, המקרה הזה שמעיד שדברים רעים קורים לפעמים לאנשים טובים", כאשר חודשיים בלבד לאחר גיוסו לצה"ל, כשל בעבירה חמורה, ומרגע זה ואילך חייו וחיי המשפחה נעצרו, טולטלו והשתנו. המדובר, הדגישה, בשנתיים קשות ומייסרות, בהן היא ומשפחתה התגייסו כדי לסייע לנאשם ולמנוע את הרס חייו "בגלל החלטה אחת שגויה". האם בקשה את רחמי בית המשפט על בנה, תוך הדגשת העובדה שהנאשם הבין את חומרת מעשיו, עבר תקופה ארוכה ומכוננת, בה למד את לקחו, בבסיסו

הוא אדם טוב וממושמע ולעולם לא ישוב לסורו.

אסופה של מסמכי הערכה והמלצה מטעם מפקדים של הנאשם

מכתבי המלצה משורה של מפקדי הנאשם במהלך שירותו הצבאי, הוגשו לבית המשפט, בהם הם חלקו לו שבחים על מילוי תפקידו, התנהלותו ותרומתו החיובית לצבא.

במכתבו מיום 25.12.19, שנכתב טרם הגשת כתב האישום, מציין סא"ל אלי טולדנו, מפקד הגדוד, שהנאשם משרת כחיל במחלקת המודיעין של הגדוד ובתפקידו מסייע לקצינת הגדוד בניהול השוטף של המחלקה, ומוערך כחיל רציני המבצע את המוטל עליו, כמתבקש על ידי מפקדיו. מבלי להתייחס לחשדות נגד הנאשם, סא"ל טולדנו לא רואה סיכון בהחזרתו של הנאשם לשירות פעיל בגדוד עד להחלטת בית המשפט בעניינו, ומביע דעתו שהחזרתו לשירות פעיל יכולה לסייע בהחזרתו לתלם.

סא"ל דביר עלמי, מג"ד הגדוד, וסגן, אוראל ביטון, מפקד פלס"ר, תיארו במכתבם מיום 29.4.21, את שלבי קידומו של הנאשם מאז גיוסו כלוחם בגדוד "רותם", משם עבר לגדוד "צבר" כחייל מודיעין ולאחר מכן, קודם לתפקיד משמעותי במפל"ג של פלוגת הסיוע המנהלי של הגדוד. תיארו אותו כדמות משמעותית בפלוגה ובגדוד כאחד, אהוב ואהוד על החיילים, בעל סולם ערכים המתבטא בדרך ארץ, יושרה, נאמנות, חברות ומוסר עבודה גבוה. חייל שזכה להערכת מפקדיו בזכות דמותו וערכיו, מוערך כבעל רצון להמשיך ולשרת ולתרום את חלקו למערכת הצבאית במסלול קבע בשאיפה להגיע לקצונה.

סמ"ר נדב סמואל, שהיה מפקדו של הנאשם במשך שנה, מתאר כאדם רציני, אכפתי, שביקש ללמוד ולתרום ככול יכולתו, ומציין, שמעולם לא נתקל בבעיות מיוחדות עמו.

שלושה מכתבים נוספים מחיילים ששירתו יחד עם הנאשם או היו פקודיו

תומר דוידוביץ, שחף עזרא ואור עמרמי, מתארים אותו כאדם חיובי, בעל לב ענק, שתמיד מבקש לעזור ולסייע לחבריו ולפקודיו, ומדגישים שלא פגשו הרבה אנשים איכותיים כמותו.

סא"ל לילך יעקובוב (להלן: "סא"ל יעקובוב")

סא"ל יעקובוב, דודתו של הנאשם, מציינת במכתבה מיום 26.6.20, שמזה כשנתיים ושלושה חודשים היא משרתת בשירות קבע כמפקדת לשכת גיוס חיפה. במכתבה לבית המשפט הדגישה, שהנאשם גדל במשפחה בעלת ערכים וכבוד, שחינכה את ילדיה לאהבת הארץ ורצון לתרום, תיארה את הדרך הארוכה והחיובית שעשה הנאשם בצבא טרם הסתבכותו בעבירה בה הורשע - מלוחם לתחום המודיעין, ועם אופק לקצונה. להערכתה, בהתייחס לעבירות שביצע, לדעתה, מדובר באירוע נקודתי, שבעקבותיו הנאשם למד את לקחו, שילם מחיר אישי כבד, נטל אחריות מלאה על מעשיו, ואין כול סכנה שיחזור לסורו.

מהיכרותה עמו, הוסיפה סא"ל יעקובוב וכתבה, שאין לה ספק שהנאשם - בעל ערכים ומוסר ומבין היטב את חומרת מעשהו, אינו מהווה כול סכנה לסביבה. הוא בן למשפחה תומכת, ומפקדיו מעריכים את תפקודו ואת תרומתו המשמעותית. ועתה, עתידו מונח על הכף.

הטיעונים לעונש

טיעוני המאשימה

בעמדה על הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם, ציינה ב"כ המאשימה את הפגיעה בביטחונם האישי של המתלוננים וזכותם לשלמות הגוף ושלמות נפשם. לטענתה, עוצמת הפגיעה בערכים היא ברף הגבוה ביותר, בשים לב לכך שהנאשם דקר את המתלונן - נעץ סכין בבטנו ובחזהו, בעודו מתעלם מפוטנציאל הנזק העצום ומהתוצאות הקטלניות שעלולות להיגרם ממעשיו. מבחינת נסיבות ביצוע העבירה, הצביעה על כך, שהנאשם יצא מביתו כשהוא מצויד בסכין אותה הטמין בתוך גרב בתוך מכנסיו, דקר באופן חמור את אחד המתלוננים ותקף מתלונן נוסף, עזב את המקום לאחר הדקירות ולא הזעיק עזרה. במסגרת הנסיבות לחומרה, ציינה את הנזקים המשמעותיים שנגרמו למתלונן אדם כתוצאה מביצוע העבירה והפגיעה רחבת ההיקף בכול תחומי חייו - הפיזי והנפשי, כמפורט במסמכים: אדם אושפז בבית חולים למשך 17 יום (ולא כפי שפורט בכתב האישום), עבר שני ניתוחים, הוא סובל מהפרעת דחק פוסט טראומטית כרונית, מלווה בסינדרום כאב כרוני, מהפרעה דיכאונית חרדתית, מהתנהגות פובית ומנדודי שינה. גם במישור הכלכלי אדם סובל מנזקים, בין היתר, עסק הפיצרייה שהקים קרס והוא נאלץ לסגור אותו חודשים ספורים לאחר האירוע.

בית המשפט העליון, הדגישה ב"כ המאשימה, קבע כי יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו, ואין להשלים עם "פתרון" סכסוכים בכוח הזרוע. אף אם המתלונן נהג שלא כשורה באירוע, אין בכך כדי להצדיק את התגובה חסרת הפרופורציה של הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה המשקפת את עמדתה העונשית, ולאור מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה, בקשה לקבוע מתחם עונש של 4-7 שנות מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה הדגישה, שלא נעלמו מעיניה עדותם ומכתביהם של עדי ההגנה והאמור בתסקיר. יחד עם זאת, ויתכן שבשל מגפת הקורונה, בסופו של יום, הנאשם לא שולב קבוצה טיפולית, ולמעט שיחות פרטניות לא היתה אפשרות להעמיק בהערכת שיקומו או שיקומו העתידי. אי לכך, להשקפתה, על אף התמונה החיובית העולה מהתסקירים לגבי, כמו גם המלצה ברורה להימנע מעונש מאסר בפועל, לא ניתן ללמוד מהם לגבי שיקום עתידי או שיקום של ממש בפועל. מעבר לכך, הגם שכול עדי ההגנה דברו בשבח של הנאשם, לא ניתן לחלץ מדבריהם, כמו גם מתסקירי שירות המבחן, הנמקה ברף כה גבוה כפי דרישת סעיף 40ד(ב) לחוק, באופן שתצדיק חריגה דרמטית ממתחם העונש ההולם.

בהינתן חומרת העבירה והיעדר הערכה לגבי שיקום ממשי, לא ניתן, לדעתה, לחרוג בצורה דרמטית ממתחם העונש ההולם. יחד עם זאת, בהתחשב מחד, בעברו הנקי של הנאשם ובעובדה שעד לאירוע ניהל אורח חיים נורמטיבי, וכן

בהודאתו ונטילת אחריותו, ומאידך, בפגיעה הקשה בקורבן העבירה ובהשלכותיה החמורות, בקשה למקם את עונשו ברף התחתון של המתחם, קרי, 4 שנות מאסר בפועל ומע"ת, וכן לחייבו בפיצוי משמעותי למתלונן כדי שיוכל לשקם את חייו.

טיעוני ההגנה

ב"כ הנאשם סבורה שהמקרה הנדון חריג ושונה ממקרים אחרים בעיקר בהיבט של השלכות הענישה על הנאשם, אותן הגדירה כ"הרות גורל" לגבי עתידו והמשך חייו, ובהתאם לעמדה זו הובילה את טיעוניה לעונש.

הנאשם, הדגישה, צעיר יליד 2000, נעדר כל עבר פלילי, וזו הסתבכותו הראשונה עם החוק. להערכתה, זו תהא גם הסתבכותו האחרונה עם החוק.

בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ הנאשם בדקדקנות על עובדות כתב האישום המתוקן, המהוות את "נסיבות ביצוע העבירה" ומפחיתות, לטעמה, מחומרת מעשהו של הנאשם - חייל, בן 18 בלבד ביום האירוע. בראשן הדגישה, כי בניגוד לאופן בו הציגה אותן ב"כ המאשימה, לפיו, הנאשם לבדו נקט באלימות כלפי המתלוננים, התמונה שונה ומבססת את טענתה, כי לאירוע האלים היו שותפים שני הצדדים. לראיה הפנתה לסעיפים 2 ו-3 לכתב האישום המתארים את השלב הראשון של האירוע שקדם לדקירה, בו הותקף הנאשם באלימות על ידי שלושת בני החבורה, וכתוצאה ממעשיהם נגרמו לו חבלות של ממש. חרף זאת, ובניגוד לנאשם, הם לא הועמדו לדין על מעשיהם.

יתרה מזו, הוסיפה וטענה, בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם שלף סכין ודקר את שני המתלוננים רק לאחר שהמתלונן אדם התקרב אליו והנאשם חשש שבכוונת אדם לתקוף אותו. לעובדות אלה, סבורה ב"כ הנאשם, השלכה על קביעת מתחם העונש ההולם. הווה אומר, הנסיבות בהן הנאשם הותקף נמרצות על ידי שלושה אנשים ובשל תחושתו הסובייקטיבית שבכוונתם להמשיך בתקיפתו הגיב באמצעות שימוש בסכין, אמנם אינן עולות כדי הגנה עצמית, אך מקיימות, לדעתה, קרבה לסייג, ומשכך, יש להתחשב בהן כנסיבה לקולה במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם.

ובאשר לשיקומו של הנאשם והשלכותיו לעניין העונש.

תיקון 113 לחוק קובע, שהחלופות הקבועות בסעיף 40ד(א) מאפשרות לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם, אם הנאשם השתקם או שקיים סיכוי של ממש כי ישתקם, ולדעת ב"כ הנאשם, שתיהן מתקיימות בעניינו. על כך יעידו תסקירי המבחן שהוגשו בעניינו. ויתרה מכך, בפרק הזמן שחלף מקרות האירוע ועד היום, הנאשם הוכיח כי חרף המשבר שפקד אותו עם מעצרו - ובתוך כך הורחק מהשירות הצבאי, הועבר ליחידה אחרת ולא נמצא מתאים לצאת לקורס קצינים אף שחפץ בכך בכל מאודו. ומשהוחזר למסגרת הצבא, עשה הנאשם כל שביכולתו כדי לשרת שירות סדיר בצה"ל כמיטב יכולתו וכישוריו ועשה זאת באופן ראוי לשבח, תרם מעצמו לחברה, ואף מעונין להמשיך לשירות קבע.

הנאשם

בדברו האחרון לבית המשפט טרם גזירת דינו, חזר הנאשם על כך, שהוא לוקח אחריות מלאה על כול מה שקרה,

באומרו, שכיום הוא מבין היכן טעה ומודע לפסול שבהתנהגותו. הנאשם שיתף את בית המשפט בקשיים שהיו מנת חלקו כשהבין את חומרת התוצאות של הדקירה, במילותיו: "וכשהבנתי זה היה אחד הדברים הקשים ששמעתי בחיים". מאז, לדבריו, עשה כברת דרך ארוכה בשירותו הצבאי ומילא בהצלחה תפקידים רבים, ובכוונתו להמשיך במסלול הצבאי.

דין והכרעה

כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן ובהתאם למבחן הקשר ההדוק שנקבע בע"פ 4910/13 ג'אבר נגד מדינת ישראל (29.10.2014) יש לקבוע בגינו מתחם עונש הולם אחד.

מתחם העונש הולם

הערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם

הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם הם, זכותו של כול אדם לחיים, לביטחון, לשלמות הגוף והנפש, ולבריאות הפיזית והנפשית.

בפסיקה נקבע, כי הזכות לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ששומה להגן עליה, ועל כן, יש להילחם מלחמת חורמה בנגע האלימות שפשה בקרבנו ולעקרו מן השורש:

"יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כול אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברתה הישראלית על כול צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד... לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כול איש ותדע כול אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10.11.19))

חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש באלימות, בפרט כאשר הדבר נעשה באמצעות כלי נשק מכול סוג שהוא. וודאי כאשר המעשה מסתיים בפציעה מסכנת חיים. פסיקת בית המשפט העליון הדגישה את החומרה הטמונה בנקיטת אלימות לשם פתרון סכסוכים, את החשש שאלימות זו תוביל לפגיעות חמורות בגוף ולעיתים בנפש, ואת הצורך בהרתעה מפני ביצוען. לכן, על מדיניות הענישה לשקף חומרה זו ולהעביר מסר חד משמעי בדרך של ענישה מחמירה (ראו: ע"פ 799/19 צ'קול נ' מדינת ישראל (18.7.19)).

כפי שנאמר בע"פ 5980/15 מדינת ישראל נ' זדה (23.3.16):

"רבות כבר נפסק אודות תופעת השימוש בסכינים ושאר סוגי נשק קר כאמצעי ליישוב סכסוכים

ומחלוקות, המחייבת תגובה עונשית מחמירה ומסר ברור מבתי המשפט וכלל רשויות אכיפת החוק, תוך מתן משקל משמעותי בענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, גם אל מול שיקולים אישיים"

על חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם ניתן ללמוד אף מהעונשים המרביים שהמחוקק קצב לצדן: העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בנסיבות 335(א)(1) - 14 שנות מאסר, והעבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בנסיבות 335(א)(1) - 6 שנות מאסר.

בחינת **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף גבוה, בהינתן השימוש בסכין, החבלות החמורות שנגרמו למתלונן אדם, וההשלכות הקשות של הפגיעה על חייו.

מדיניות הענישה הנוהגת

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם מגוונת ותלויה נסיבותיו של כל מקרה ומקרה.

בחינתה מעלה מנעד רחב של עונשים שנעה בין חודשי מאסר לשנות מאסר, כדברי בית המשפט בע"פ 8597/07 **זועבי נ' מדינת ישראל** (15.1.08):

"אכן, ניתן למצוא פסיקה מגוונים שונים בעבירת דקירה, והדבר מעוגן בנסיבות המקרה, חומרת הפגיעה, בגילו ובעברו של הנאשם וכיוצא באלה. לא נתיימר לומר כי הושגה 'אחידות'; אחידות של ממש אינה אפשרית כמובן, שהרי אין תיק דומה למשנהו. ואולם, יש בסופו של יום מגמה ברורה בפסיקתו של בית משפט זה, והיא נובעת מצרכי הזמן והמקום: לתרום אותה תרומה שיכול בית המשפט להרים למאבק בתופעת הסכינאות, מעין מכת מדינה, על ידי יחס מחמיר".

מתאימים לענייננו הדברים שנאמרו **בעניין זדה** לגבי מנעד הענישה הרחב בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות:

"אירועי אלימות המגולמים בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, שהיא העבירה העיקרית בה הורשע המשיב, עשויים להתרחש במגוון רחב מאוד של מצבים, נסיבות ביצוע ורמות חומרה. ואכן, הפסיקה כוללת מנעד רחב של רמות ענישה, בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה. בקביעת מתחם העונש ההולם ובגזירת הדין בגדרו אין די בהתייחסות לסעיף העבירה בו הורשע הנאשם, אלא העיקר הוא בעובדות ובנסיבות האירועים הספציפיים בגין הורשע הנאשם"

לפיכך, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, תובא להלן הפסיקה הנוהגת במקרים הדומים למקרה שבפניי, אליה ראיתי לנכון להפנות.

א. בע"פ 6636/09 **טיגאב וואסה נ' מדינת ישראל** (26.4.2010), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של המערער והותיר על כנו את העונש שגזר בית המשפט המחוזי בבאר שבע על הנאשם, שעמד על **4 שנות מאסר בפועל**, לאחר שהורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

כעולה מעובדות המקרה, בשעת לילה מאוחרת פרץ ויכוח בין חברו של המערער לבין המתלון, במהלכו החליפו השניים מהלומות. בשלב מסוים, שלף המערער סכין שנשא עמו, ודקר את המתלון מספר פעמים. כתוצאה מכך, הובהל המתלון לבית החולים, ונזקק להתערבות כירורגית ולאשפוז ממושך. אף שהמערער היה נעדר עבר פלילי, דחה בית המשפט העליון את ערעורו וקבע שמעשיו היו עלולים לגרום לתוצאות קשות יותר מאלו שנגרמו בפועל. משכך, ונוכח גל האלימות שפשה בחברה הישראלית, קבע שעונשו של המערער אינו מגלם חומרה יתרה.

ב. בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 935/14 **אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.11.2014), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שקבע מתחם שנע בין **3.5-5** שנות מאסר בפועל, והטיל על המערער, שהורשע בעבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עונש של **50 חודשי מאסר בפועל**.

כעולה מעובדות המקרה, המערער הגיע לבית אביו יחד עם המתלון, חברתו של המתלון ואחיו לארוחת ערב, שבמהלכה התפתח דין ודברים בין המערער למתלון, ובעקבותיו נכנסו השניים לתוך הבית. לאחר שהמתלון הפציר במערער "שיירגע ולא יהרוס את הערב", שלף המערער בתגובה שני סכיני מטבח שהיו חבויים מתחת לחולצתו והטיח במתלון שלא "יתחיל אתו". המתלון יצא מהבית, ולאחר זמן מה, כשחזר לבית בשנית, תקף אותו המערער באמצעות סכין המטבח וגרם לו לחתכים ביד שמאל ובכתף שמאל. כשניסה המתלון להסתובב במטרה לברוח מהמערער, דקר אותו האחרון דקירה נוספת עמוקה בשכם שמאל.

ג. בע"פ 1929/12 **מדינת ישראל נ' סעיד מחאמיד** (24.4.2012), החמיר בית המשפט העליון בעונשו של המערער, וגזר עליו **36 חודשי מאסר בפועל** חלף 24 חודשי מאסר בפועל שגזר עליו בית המשפט המחוזי בחיפה, לאחר שהורשע על יסוד הודאתו בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות.

כעולה מעובדות כתב האישום בעניינו, בשעת לילה מאוחרת, עת שבילה במועדון בחיפה, התעורר בינו לבין שני מבליים אחרים ויכוח שהתדרדר לאלימות פיזית. בהמשך, דקר המערער את אחד המבליים עמם התעמת, ונמלט מן המקום. כתוצאה ממעשיו, נפגע המתלון קשות, ונאלץ לעבור שורת הליכים רפואיים מורכבים. בהחמרת עונשו של הנאשם, ציין בית המשפט העליון כי "בלב המקרה עומדת העובדה הפשוטה שהמערער נשא סכין ללא כל צידוק של ממש, והשתמש בה בשל קטטה של מה בכך", והוסיף כי ההחמרה בעונשו של הנאשם נובעת מחומרת מעשיו.

ד. בתפ"ח (חי') 35109-11-13, **מדינת ישראל נ' אבישי איפאימוב** (9.7.2015), גזר בית המשפט על הנאשם שהורשע על יסוד הודאתו בעבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עונש של **6 חודשי עבודות שירות**.

כעולה מעובדות המקרה, ביום האירוע בילו הנאשם ואחיו של המתלון בחתונה ובעקבות חילופי דברים ביניהם החלו להתקוטט. מאוחר יותר, הגיע המתלון לפגישה עם הנאשם כדי לשוחח עמו, אך עד מהרה התפתח ביניהם עימות פיזי, שבמהלכו תקף הנאשם את המתלון ודקר אותו 6 פעמים באמצעות סכין. בגזירת עונשו, נתן בית המשפט דעתו לכך, שהנאשם הוא צעיר, נעדר עבר פלילי ועבר הליך טיפולי משמעותי, וכן להמלצת שירות המבחן על ענישתו בדרך של עבודות שירות. על אף שבית המשפט קבע מתחם עונש שנע בין **4 ל-7 שנות מאסר בפועל**, החליט בסופו של יום, לסטות ממנו לקולה מטעמי שיקומו של הנאשם.

ה. בת"פ (ירושלים) 13908-12-17 **מדינת ישראל נ' נתנאל שמעון פחלבני** (10.11.2019), גזר בית המשפט על הנאשם עונש של **9 חודשי מאסר בפועל שירותו בדרך של עבודות שירות**, לאחר שהורשע על יסוד הודאתו בהסדר טיעון בעבירות חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וניסיון תקיפה.

כעולה מעובדות המקרה, ברקע האירוע נשוא כתב האישום סכסוך בין הנאשם לבין המתלונן בנוגע לחוב כספי. במועד האירוע, שלח הנאשם למתלונן הודעות קוליות מאיימות, ומאוחר יותר, הגיע למקום הימצאו וביקש ממנו לצאת החוצה כדי לשוחח. במהלך דין ודברים ביניהם שלף הנאשם סכין ודקר את המתלונן מספר פעמים במקומות שונים בגופו, לרבות בבטנו, ברגלו ובפלג גופו העליון, כול זאת, כאשר השניים מצויים על הקרקע והמתלונן מנסה להתגונן מפני הדקירות. כתוצאה מהדקירות, המתלונן נזקק לניתוח ולאשפוז ממושך בבית החולים.

במקרה זה, על אף חומרת מעשיו של הנאשם, התחשב בית המשפט בהליך השיקום המשמעותי והארוך אותו עבר הנאשם, כמו גם בהמלצת שירות המבחן להימנע ממאסר בפועל כדי לאפשר לנאשם להתמיד בהליך הטיפול. לאור שיקולי השיקום, קבע בית המשפט כי יש לחרוג **ממתחם העונש ההולם**, אותו העמיד על **24-60 חודשי מאסר בפועל**, וגזר על הנאשם עונש של **9 חודשי עבודות שירות**.

ו. בת"פ (באר שבע) 12952-11-15 **מדינת ישראל נ' גאורגי צ'רצ'וגליאן** (11.4.2018), גזר בית המשפט המחוזי על הנאשם שהורשע על פי הודאתו בכתב אישום בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות עונש של **6 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות**.

כעולה מעובדות כתב האישום, הנאשם נכנס בשעת לילה מאוחרת לחנות בה עבד המתלונן וכשפנה לכיוון השירותים אמר לו הנאשם כי הם אינם פעילים וביקש ממנו לעזוב את המקום. המתלונן יצא מהחנות, אך המשיך לעמוד בכניסה אליה. הנאשם שב וביקש מהמתלונן לעזוב את המקום, ומשהמשיך לעמוד בכניסה לחנות, יצא אליו הנאשם כשבידו סכין יפנית. בין השניים התפתח ויכוח, במהלכו נגע המתלונן בפניו של הנאשם. בתגובה לכך, הניף הנאשם את הסכין היפנית לעבר פניו של המתלונן, וחתך אותו בפניו באמצעותה. מיד לאחר מכן, נמלט הנאשם מהמקום בעודו מותיר את המתלונן חבול ומדמם.

בגזירת העונש קבע בית המשפט, כי יש לחרוג ממתחם העונש אותו העמיד על **15-48 חודשי מאסר**, בהתחשב בהליך השיקום אותו עבר הנאשם, כמו גם בתסקיר שירות המבחן שהמליץ להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל.

ז. בפרשה שנדונה במסגרת ת"פ 11703-08-11 (נצרת) **מדינת ישראל נ' יוסף שריף** (3.3.2013), גזר בית המשפט המחוזי על הנאשם שהורשע על יסוד הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ומעשה פיזיות ורשלנות, עונש של **6 חודשי מאסר בפועל שירותו בדרך של עבודות שירות**.

כעולה מעובדות המקרה, בין משפחתו של הנאשם לבין משפחה אחרת, התפתח ויכוח על רקע מחלוקת כספית, שהוביל לקטטה. בשלב מסוים במהלך הקטטה החזיק הנאשם בסכין, ולאחר שהוכה על ידי מספר אנשים מבני המשפחה עמה היה בסכסוך, הוא דקר את אחד מהם. כתוצאה מהדקירה, נגרמו לקורבן חתך בבטן ובבית החזה, והוא נזקק לניתוח דחוף ולאשפוז ממושך.

יצוין, כי בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים באותו מקרה, הוסכם שהמאשימה תעתור לעונש של 10 חודשי מאסר וההגנה תטען לעונש של 6 חודשי עבודות שירות, וכי **מתחם העונש** ההולם נע בין **8 חודשים ל-3 שנים**.

בגזירת הדין התחשב בית המשפט בכך שהנאשם לא תכן או יזם את התקיפה והשתמש בסכין רק לאחר שהותקף בעצמו.

באופן דומה למקרה המתואר, גם בעניינו הנאשם לא היה יוזם האירוע כולו, שכן הותקף בעצמו על ידי החבורה, ודקירת המתלוננים באמצעות הסכין נעשתה לאחר שחשש שאדם עומד לחזור ולתקוף. בשני המקרים, מידת ה"תכנון", במובן זה של החזקת סכין, הייתה דומה, אף אם נסיבותיהם האישיות של הנאשמים - במקרה זה ובעניינו - שונות.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (40ט.)

בבחינה של פרמטר זה של **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש לתת את הדעת לכך, כי מדובר באירוע אלים שהתרחש בלב ליבה של עיר, בסיטואציה יומית רגילה ושגרתית, בה אנשים יצאו לבלות ברחבי העיר, שהסתיימה בגין מעשיו של הנאשם והעובדה שיצא מביתו כשהוא נושא על גופו סכין אותה שלף ברגעי העימות, בפגיעות קשות בשני בני אדם. רוצה לומר, הנסיבות המשפיעות על חומרת העבירה ואשמו של הנאשם כוללות אפוא את נשיאת הסכין שהנאשם הסליק בגרב על רגלו טרם יציאתו מביתו, עובדה שניתן לראות בה גם אקט של הכנה שקדם לביצוע העבירה (40ט.1), ואת השימוש בסכין, שהיא נשק קר לשם דקירת שני המתלוננים, בצירוף העובדה שהנאשם דקר את אדם שתי דקירות באזורים חיוניים בגוף - אחת בבטנו והשנייה בחזהו, ופצע את חן בזרוע יד שמאל.

כלל הנסיבות הללו מצטרף לנזקים הפיזיים החמורים שנגרמו למתלונן אדם כתוצאה ממעשיו של הנאשם, וההשלכות ארוכות הטווח במישור הנפשי והשפעת האירוע על עתידו, וכן, לפגיעת המתלונן חן, ובהצטברותן מהוות נסיבות מחמירות בעלות משקל משמעותי.

ודוק: הנזקים שנגרמו לאדם פורטו בהרחבה בפרק של סקירת התסקירים ולא מצאתי לחזור עליהם, אלא בקצירת האומר, לשם סיכומם של דברים.

בעקבות החבלות הקשות ומסכנות החיים שהנאשם גרם בדקירותיו לאדם, הוא פונה לבית החולים והובהל לחדר טראומה. בשל מצבו נזקק אדם לחמש מנות דם, עבר ניתוח לב פתוח, ובהמשך ניתוח לב נוסף. מצבו הצריך אשפוז ארוך שנמשך 17 יום, ולאחר שחרורו מבית החולים נדרשה תקופה ארוכה של התאוששות בבית. יש לזכור, כי מדובר באדם צעיר, בן 29, שהפגיעה הקשה טלטלה את עולמו, ובעטיה חייו השתנו בכול ההיבטים - הפיזי, הנפשי, הבריאותי, המשפחתי, הזוגי, הדימוי האישי, המקצועי והכלכלי.

יתרה מזו. מעבר לפגיעות הפיזיות, הצלקות שנותרו על גופו כעדות לפגיעה הקשה, הכאבים והתאוששות הארוכה, אדם

סובל מהפרעת דחק פוסט טראומטית כרונית מלווה בסינדרום של כאב כרוני, מחרדות ונדודי שינה, ומנזקים וקשיים נפשיים מורכבים וארוכי טווח שילוו אותו ויקרינו בעתיד על כול מישורי חייו. מבחינה מערכתית הוא הוכר על ידי הביטוח הלאומי עם נכות זמנית בשיעור 100 אחוז, עובדה המלמדת גם היא על חומרת הפגיעה. גם כיום, בחלוף למעלה משנתיים, עדיין נושא עמו את נזקיה של הפגיעה והשלכותיה הקשה, והם משפיעים על תפקודו ועל אורחות חייו.

מנגד, במסגרת שקילת קיומן של "נסיבות הקשורות בביצוע העבירה" לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, יש לקחת בחשבון את אופן התרחשות האירוע גם מבחינת חלקם של המתלוננים בהתהוותו.

בהיבט הזה יש בסיס לטענת ב"כ הנאשם, לפיה, בשלבים הראשונים של האירוע, בשל עניין של מה בכך, שהתמצה בניסיונו של הנאשם לעבור בין המתלוננים שישבו על גרם מדרגות שממוקם ברחוב, הוא הותקף פיזית על ידם ועל ידי אדם נוסף, ועובר לשליפת הסכין חש מאוים, ותגובתו באה מתוך חשש. רוצה לומר, בהתאם למתואר בסעיפים 2 ו-3 לכתב האישום, היה זה חן שנקט ראשון באלימות כלפי הנאשם ודחף אותו כשהלה ניסה לעבור בינו לבין אדם, ולאחר שהנאשם הגיב בדחיפת חן ואדם, שניהם יחד עם אדם נוסף התנפלו עליו והפליאו בו מכותיהם, בלשון כתב האישום: "התרוממו לעבר הנאשם, היכו אותו באגרופים ובעטו בגופו ובראשו", והוא ניסה להדוף אותם מעליו. כתוצאה מהתקיפה המשולשת הנאשם נפל ארצה, אך החבורה המשיכה להכותו. הנאשם גם נחבל וכתוצאה מכל המתואר, ניגר דם מפניו של הנאשם ונגרמו לו חבלה בשפתו וסימן אדום סמוך לעינו הימנית.

משמע, החלק הראשון של האירוע שהחל בתקיפת הנאשם על ידי חן, הסלים בשל תגובת הנאשם לתקיפתו על ידי חבורת אנשים במכות, אגרופים ובעיטות בגופו ובראשו עד שנפל ארצה, וגם אז המשיכה להכותו. בכך לא הסתיים האירוע. שכן, לאחר שמאבטח אשר הבחין במתרחש הגיע כדי להפריד בין הניצים, אדם התקרב לכיוונו של הנאשם, דבר שעורר בנאשם חשש שבכוונת אדם להמשיך לתקוף אותו, ואז, שלף הנאשם את הסכין ודקר אותו.

עם זאת, אין ספק, שתגובתו האלימה והכמעט קטלנית של הנאשם לא עמדה בשום יחס לסכנה שהיתה מנת חלקו, אך בה בעת, מן הדין בקביעת מתחם העונש ההולם לשקול לקולה את החלק שקדם לדקירות של תקיפת הנאשם על ידי המתלוננים ופציעתו, ולהתחשב בו לקולה כנסיבה שמפחיתה את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם (40ט.א)(5)(7)(ב)).

קרבה לסייג לאחריות פלילית (סעיף 40ט.א)(9))

בין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אותן מנתה ב"כ הנאשם כראויות להתחשבות בקביעת מתחם העונש ההולם עבור הנאשם, טענה גם לקיומה של קרבה לסייג לאחריות פלילית (40ט.א)(9)). להשקפתה, תגובת הנאשם לתקיפתו הנמרצת על ידי שלושת בני החבורה, כפי שפורטה לעיל, נמצאת על סף גדרי "הגנה עצמית" ומקימה בסיס לקביעה בדבר קיומה של קרבה לסייג ההגנה העצמית בעניינו, בעיקר נוכח תחושת הפחד והמצוקה הסובייקטיבית של הנאשם באותם רגעים. קרבה זו מצדיקה, לטעמה, הקלה משמעותית במתחם העונש.

בהקשר זה יצוין, כי ב"כ המאשימה לא התייחסה לטענתה זו של ההגנה.

אקדים ואומר כבר עתה, שאין דעתי כדעת ב"כ הנאשם. אבאר.

סייג ההגנה העצמית קבוע בסעיף 34. לחוק, ולפיו:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים."

מתוך הוראות החוק והפסיקה המצטברת לאורך שנים התגבשו שישה יסודות מצטברים שנדרשים לביסוסו של סייג ההגנה העצמית תקיפה שלא כדין; סכנה מוחשית לפגיעה בחיים, בחירות, בגוף או ברכוש; מידיות - בהיבט של עיתוי המעשה לצורך הדיפת התקיפה; כניסה למצב שלא בהתנהגות פסולה; נחיצות - הן איכותית והן כמותית; פרופורציונליות - יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לנזק הצפוי מן התקיפה (להרחבה בנוגע לכל יסודות ההגנה העצמית המנויים לעיל, ראו: ע"פ 4191/05 ארנולד אלטגאוז נ' מדינת ישראל (25.10.2006)).

לאור לשון הסעיף, ויסודות ההגנה העצמית המנויים לעיל, ברי, שהתנהגותו של הנאשם באירוע מושא כתב האישום לא חוסה תחת הוראת סעיף ההגנה העצמית, ובפרט, נוכח חוסר הפרופורציונליות שניכר במעשיו (בהתאם ליסוד השישי של ההגנה). לצורך כך, מוכנה אני אף להניח שהחבורה תקפה אותו במכות אגרופ ובעיטות קשות ביותר, ובאלימות רבה. גם אם זה היה מצב הדברים, הרי ששליפת נשק קר ומסוכן בדמות סכין, כשהאיום המשתקף מנגד הוא מכות, בעיטות ואגרופים, קרי, תקיפה ללא כלי נשק ובידיים חשופות - אינה פרופורציונלית. לא זו אף זו, מיקום הדקירות, בעיקר של אדם, המצוי רובו ככולו בפלג הגוף העליון, משקף אף הוא את החומרה היתרה הגלומה במעשיו של הנאשם ואת חוסר הפרופורציונליות שבין מעשיו שלו לבין מעשי המתלוננים.

ואם לא די בכך, ניתן לראות גם בעצם הגעת הנאשם למקום כשעל גופו חבויה סכין, בבחינת "כניסה למצב בהתנהגות פסולה". ברי, שאלמלא הצטייד הנאשם בסכין ונטל אותה עמו בצאתו לבילוי, לא היה ביכולתו לדקור את בני החבורה ולגרור לתוצאות הקשות בהן הסתיים האירוע. הווה אומר, בהגיעו למקום מצויד בסכין, הוא כמו צפה את אשר עתיד היה להתממש - ולרוע המזל, אכן התממש.

פסיקת בית המשפט העליון עמדה על המקרים בהם יחול סעיף 40ט(א)(9) לחוק, ככל שמדובר בקרבה לסייג לאחריות פלילית בדמות הגנה עצמית, בדברים הבאים:

"אדם שאינו עומד בתנאי ההגנה העצמית, אך חלקם מתקיים, הריהו ראוי על כל פנים להתחשבות בנסיבות המיוחדות שהובילו למעשיו 'בדרך של הקלה בעונש או אפילו פטור מלא, לפי המקרה, תוך מתן משקל מרבי והולם למידת אשמתו המעטה'... כך נקבע בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין, כי בעת קביעת מתחם הענישה, על בית המשפט להביא בין שיקוליו את 'הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1'." (ע"פ 9062/12 אושרי חבה נ' מדינת ישראל (12.5.2014)).

כאמור, ברי שהנאשם אינו עומד בכל תנאי סייג ההגנה העצמית, ומשכך, אין היא חלה בעניינו. עם זאת, וכפי שנטען על ידי באת כוחו, יש לבחון האם חלקם של התנאים מתקיים, באופן המקיים קרבה לתחולת סייג ההגנה העצמית בעניינו, וברמה המצריכה התחשבות בכך בקביעת מתחם העונש ההולם.

במבט ראשון, דומה כי אופן השתלשלות האירועים מעיד על קרבה מסוימת למצב של הגנה עצמית, שכן, כאמור, בני החבורה תקפו את הנאשם תחילה, והנאשם מחשש לפגיעה בו, הגיב לכך באופן מידי. עם זאת, בבחינה מעמיקה יותר, פני הדברים בפועל, אינם כך. לשון אחר. אף שהחבורה היא זו שתקפה תחילה את הנאשם, במכות, בעיטות ואגרופים, לא די בכך כדי לבסס את הקרבה לסייג, לאור המסקנה העיקרית המתבקשת מאופן השתלשלות האירועים המתוארת בכתב האישום, ולפיה, הנאשם יכול היה לבחור לפעול אחרת, והיו לו מספר הזדמנויות לעשות זאת.

ראשית, לאחר שבני החבורה לא אפשרו לו לעבור דרך גרם המדרגות עליו ישבו, יכול היה הנאשם למצוא בקלות נתיב מעבר אחר ולהימנע מחיכוך או עימות עמם. שנית, לאחר ההתערבות של המאבטח שהפריד בין הניצים, יכול היה הנאשם לבחור במספר דרכים, כגון, להיעזר בו, לעזוב את המקום, או למצער, להזעיק משטרה, והוא לא עשה זאת, אלא נשאב לעימות פיזי. ואם לא די בכול אלה, הרי ששליפת הסכין, ועל אחת כמה וכמה, השימוש בה לשם דקירת המתלוננים, מרחיקה את עניינו מתחולתו של הסייג, שכן בכול שלב ושלב מרגע זה ואילך הנאשם יכול היה לבחור לפעול אחרת. רוצה לומר, על אף שהיה מצויד בסכין, עניין חמור כשלעצמו, בראש וראשונה יכול היה להימנע משליפתה, וודאי, שיכול היה להסתפק באיומים באמצעותה, ולבטח, שהיה עליו להימנע מהשימוש בה. לו היה הנאשם מתעשת וצעד אחד טרם דקירת מי מחברי החבורה, נמלך בדעתו, מצב הדברים יכול היה להיות שונה בתכלית.

אם כך, אף שחלק מתנאי סייג ההגנה העצמית מתקיים בעניינו - תקיפה שלא כדין; מידיות ואולי אף סכנה מוחשית, לא די בהם כדי להקים את הקרבה לסייג.

לאור האמור, הגעתי לכלל מסקנה, שלא חלה בעניינו של הנאשם קרבה לסייג ההגנה העצמית, ומשכך, מתחם העונש ההולם ייקבע לאור יתר הפרמטרים הקבועים בסעיף 40ג(א) לחוק, ובהם, נסיבות ביצוע העבירה הרלוונטיות לעניינו.

קביעת מתחם העונש ההולם

לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות הקשורות למעשה העבירה ולמידת אשמו של הנאשם, ובהתחשב בחומרת מעשה העבירה, בעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנוהגת (40ג.א), אני קובעת שמתחם העונש ההולם נע בין 24 - 50 חודשי מאסר בפועל.

מיקומו של הנאשם בתוך המתחם

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (40ג.א).

בגזירת העונש המתאים לנאשם, יש להתחשב ב**נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. במסגרת זו מן הדין לתת את

הדעת על הנסיבות הבאות:

המדובר בנאשם צעיר, שבעת ביצוע העבירה היה כבן 18 ו 7 חודשים בלבד - חיל שאך החל את שירותו הסדיר. וכיום, כמעט בן 21, הוא עומד לסיים את שירותו הצבאי, וניתן לומר שהוא נמצא בשלב בו חייו מתעצבים ונבנים. מובן, כי בנסיבות אלה עונש מאסר בפועל יפגע בו ובמשפחתו (40יא.(1)(2)).

הנאשם הודה ונטל אחריות מלאה על מעשיו, והתסקירים בעניינו מלמדים שחזר למוטב (40יא.(4)).

מאז ביצוע העבירה חלפו למעלה משנתיים (40יא.(10)); הנאשם מעולם לא הסתבך בפלילים וזו לו הרשעתו הראשונה והיחידה (40יא.(11)).

לאור כול האמור, סבורני שיש למקם את הנאשם קרוב לרף התחתון של מתחם העונש ההולם.

חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום (40ד.)

השאלה העומדת עתה על המדוכה היא, האם התקיימו במקרה שבפני נסיבות המצדיקות להקל עם הנאשם עד כדי סטייה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

תיקון 113 לחוק מאפשר לבית המשפט להעדיף, במקרים מסוימים, שיקולי שיקום על פני שיקולי הלימה, וזאת לצורך צמצום עבריינות, כאשר קיים סיכוי של ממש לשיקום הנאשם, וכשלא טמונה בעבירה שביצע חומרה יתרה (ראו: גזל-אייל, "חריגה ממתחם העונש ההולם ספר דורית בייניש, 548, קרן אזולאי ואחרים עורכים, 2018 (להלן: "גזל-אייל").

סעיף 40ד.(א) לחוק מורה, כי אם מצא בית המשפט כי הנאשם השתקם, או כי קיים סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם אותו קבע:

"40ד. (א) קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969."

על מנת לעמוד בתנאי הדורש "סיכוי של ממש שישתקם", על הנאשם להציג עובדות וראיות לשיקומו או לסיכוי שיקומו, וזאת להבדיל מטענות בעלמא (יניב ואקי ויורם רבין "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא" הפרקליט נב 413, 446 (התשע"ג); גזל-אייל, בעמ' 546). ובאשר לתשתית העובדתית להוכחת סיכוי

השיקום, זו תגובת תוך בחינת אמצעים ראיתיים שונים, ובראשם, תסקיר שירות המבחן (השוו: ע"פ 6637-17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) (להלן: "עניין קרנדל"), פס' 23 לחוות הדעת של השופטת ברק-ארז).

בפסיקה טרם ניתנה תשובה מחייבת לשאלה באילו נסיבות יכיר בית המשפט בקיומו של "סיכוי של ממש לשיקום", אשר יצדיק חריגה ממתחם העונש שנקבע. על כן, ומטבע הדברים, יש לשקול ולהתחשב בכל מקרה ונסיבותיו שלו, בשים לב לכך, שהפעלת הסמכות לחרוג מן המתחם אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד (שם, בפס' 24).

כשנדרש בית המשפט להעריך את סיכויי שיקומו של הנאשם בגדרי סעיף 40ד. לחוק, עליו להביא בחשבון, בין היתר, שיקולים מרכזיים שונים, ובהם:

"המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה" (שם).

בכל הנוגע לשיקולים אלה, הובהר בעניין קרנדל שלא מדובר ברשימה ממצה:

"עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד(א) (שם, בפס' 24).

בית המשפט העליון עמד לא אחת על מקומו של שיקול השיקום בהליך הפלילי ועל משקלו בקביעת מתחם העונש. כך למשל, בפרשה דומה למקרה דנא, בע"פ 9147/17 אבו עביד נ' מדינת ישראל (20.9.18) הורשע המערער על פי הודאתו בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות, בכך שהוא עם אחרים תקפו ביחד את המתלונן, בעטו בראשו, היכו אותו בידיהם וברגליהם. בשלב מסוים המתלונן נפל לקרקע, ובעת שהאחרים המשיכו להכותו, שלף המערער חפץ חד ודקר באמצעותו את המתלונן בפניו, וגרם לו לחתך עמוק בפניו. המערער והאחרים ברחו, והמתלונן פונה לבית חולים, נותח בהרדמה ואושפז למספר ימים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם בן 10 - 24 חודשי מאסר בפועל, לאחר שנתן דעתו לגילו הצעיר של המערער, עברו הנקי, אורח חייו הנורמטיבי ועריכת סולחה, וכן להמלצה החיובית של שירות המבחן, וגזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל.

בקבלו את הערעור הורה בית המשפט העליון, כי חלף 12 חודשי מאסר יישא המערער 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך שקבע את הדברים הבאים:

"סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי בית המשפט רשאי לסטות ממתחם העונש ההולם מקום בו מצא ש"הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". סעיף זה מבטא את עמדת המחוקק לפיה במקרים המתאימים לכך, יש לתת מעמד בכורה לשיקול השיקומי ולהעדיפו על פני העיקרון

המנחה בענישה, הוא עקרון ההלימה.

בהקשר זה נקבע בפסיקה כי אין די בהעלאת טענות בעלמא בדבר שיקום, אלא נדרשות עובדות וראיות ממשיות ותומכות בכך, ובראשן תסקיר שירות מבחן (ראו: ע"פ 6637/17 קרנדל נגד מדינת ישראל, פסקה 22 (18.4.2018) (להלן: "עניין קרנדל"). עוד נקבע כי ככול שקיים חשש לפיו מאסר בפועל של הנאשם עשוי לאיין את התהליך השיקומי בו הוא מצוי או לפגוע בו באופן ניכר, יש להעדיף את שיקולי השיקום על פני השיקולים האחרים העומדים בבסיס הענישה (ע"פ 7555/14 פלוני נגד מדינת ישראל, פסקה 13 (10.6.2015). ואכן לנוכח הלכות אלה, בית המשפט סטה לא אחת ממתחם העונש בכולם בשל שיקולי שיקום (ראו למשל: ע"פ 1903/13 עיאשה נגד מדינת ישראל (17.7.2013); ע"פ 4609/14 צורדרק נגד מדינת ישראל (1.3.2015); ע"פ 779/15 פלוני נגד מדינת ישראל (12.4.2015); ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נגד מדינת ישראל (10.7.2016)).

בענייננו, המערער נעדר עבר פלילי (למעט התיק הפתוח המתואר בתסקירי שירות המבחן שנמצא עוד בבחינה) והוא ניהל אורח חיים נורמטיבי עובר ליום האירוע ואף לאחריו. כמו כן, תסקירי שירות המבחן בעניינו, אשר תוארו לעיל בהרחבה, חיוביים ברובם ומציגים עמדה עקבית לפיה יש להמיר את עונש המאסר בפועל שנגזר על המערער למאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. מהתסקירים שהוגשו לקראת הדיונים בערעור עולה תמונה של אדם אשר מחויב להליך השיקומי ומנסה להשיב את חייו לדרך הישר. כך, בין היתר, צוין בתסקירים המשלימים כי המערער נרתם להליך השיקומי וכי ישנה התקדמות, אף אם ראשונית, בזיהוי התנהלותו הבעייתית והאלימה. זאת ועוד, שירות המבחן התרשם כי התהליך הטיפולי הוא משמעותי בעבור המערער, וכי ענישה בדרך של מאסר בפועל תקטע תהליך זה ותפגע בהתנהלותו של המערער כגורם מתפקד ותומך בבני משפחתו.

בנסיבות אלה ולנוכח ההתפתחויות האמורות, שהתרחשו ברובן לאחר מתן גזר הדין בעניינו של המערער, שוכנעתי כי יש מקום להקלה מסוימת בעונשו לצורך מיצוי ההליך השיקומי. אדגיש כי לא נעלמה מעיני טענת המדינה לפיה מדובר בתהליך המצוי בשלביו הראשוניים בלבד, ואולם לנוכח עמדתו העקבית של שירות המבחן, מחויבותו הניכרת של המערער לתהליך הטיפולי וההתרשמות לפיה מאסר בפועל יגדע תהליך זה, אני סבורה כי יש סיכוי של ממש לשיקומו של המערער אשר מצדיק הקלה מסוימת בעונשו כאמור.

ודוק: בתיק שבפני תוצאות הדקירות חמורות מאלה שבדוגמה המובאת לעיל, אך לעומת זאת, נסיבות התקיפה המתוארות לעיל חמורות יותר מענייננו בהינתן, שהיא בוצעה על ידי מספר אנשים יחד עם המערער ובעודם מכים ובועטים במתלונן הוא דקר אותו בפניו.

להלן שני פסקי דין נוספים, מעבר לאלה שהובאו בפרק הדן במדיניות הנוהגת, שראיתי להפנות אליהם בנושא של שיקול השיקום ומשקלו בקביעת מתחם העונש.

בע"פ 8585/04 פסחוב נ' מדינת ישראל (2.1.06) דקר הנאשם את המתלונן בירך ובמקומות נוספים תוך כדי קטטה במועדון. בית המשפט העליון ציין, כי מדובר בעבירה קשה, אולם נוכח השינוי המשמעותי שחל במערער והליך השיקום

אותו עבר, הוחלט להעמיד עונשו על **6 חודשי מאסר** ואף לבחון את האפשרות של מאסר בעבודות שירות.

בע"פ 5641/09 **מדינת ישראל נ' ברזינסקי** (22.3.10) הגיע המשיב עם חברים לחוף, התפתח סכסוך במהלכו המשיב קם, נטל בקבוק זכוכית ריק, שבר אותו על ראשו של אחד מחבריו, היכה חבר אחר בפניו וגרם לו לחתכים רבים. נגזרו על המערער **6 חודשי מאסר** בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן 15,000 ₪. הערעור נדחה עקב תסקיר חיובי, הליך טיפולי, למרות החומרה הרבה הטמונה במעשה.

ובחזרה לעניינו.

יישום ההלכות האמורות על המקרה דנא, מובילי למסקנה, כי המקרה שלפני חריג ומתאים להחלת הוראות סעיף 40ד.א) לחוק במובן של סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בפסיקה נקבע, כי לשם סטייה מהמתחם יש להצביע על פוטנציאל שיקום גבוה (ראו: ע"פ 1903/13 **עיאשה נ' מדינת ישראל** (14.7.13)), ולטעמי, הנאשם עומד בקריטריון זה. אבאר.

הנאשם, צעיר בתחילת דרכו, שעדיין משרת כחייל בשירות סדיר, ביצע את העבירה בהיותו כבן 18 ו-7 חודשים. עברו הפלילי נקי, ועד ליום האירוע ואף לאחריו ניהל אורח חיים תקין, יציב ונורמטיבי.

תסקירי המבחן בעניינו, שתוכנם הובא לעיל בהרחבה, חיוביים ביותר, והם מהווים אמצעי ראייתי אינדוקטיבי שניתן לסמוך עליו. עולה מהם, שלהערכת שירות המבחן, הנאשם בעל כוחות ויכולות לתפקוד תקין ונורמטיבי, ועתה הוא נתון בעיצומו של תהליך גיבוש זהותו הבוגרת. כמו כן, נמצא שהוא אינו מאופיין בדפוסי חשיבה והתנהגות שוליים, עברייניים או אלימים, מתייחס להתנהגותו באירוע באופן ביקורתי, מבין את חומרתה ומבטא חרטה ואמפטיה כלפי המתלוננים, והעימות האלים בו היה מעורב היה נקודתי וחריג להתנהגותו בדרך כלל.

יתרה מזו, הערכת שירות המבחן לגבי רמת הסיכון להתנהלות אלימה בעתיד - נמוכה, והערכה זהה קיימת לגבי מידת החומרה הצפויה של תוצאות האלימות, היה ותתרחש.

אני מוצאת כי התרשמות חיובית זו, כמו גם ההערכה החיובית לגבי עתידו, משמעותיות עוד יותר בשים לב לכך, שהנאשם, ולא בעטיו, טרם שולב בטיפול שירות המבחן, וחרף זאת, עלה בידו להותיר רושם כה חיובי על שירות המבחן.

יודגש, כי על אף ביצוע העבירות, רשויות הצבא החליטו להחזיר את הנאשם לשירות הצבאי, ומאז הוא מתפקד באופן תקין, אחראי ומסור, קודם בתפקידו וזוכה להערכה ולתשבחות מפקדיו וחבריו.

ובאשר לעצם השיקום.

אמנם, על אף נכונותו של הנאשם להירתם לטיפול והמוטיבציה שהביע להעמיק בהבנת מניעי התנהגותו, מסיבות שאינן תלויות בו, שעיקרן במגבלות שהכתיבה מגפת הקורונה בתקופה בה נערך הליך האבחון, הוא טרם שולב בטיפול במסגרת שירות המבחן. במובן זה אכן ניתן לומר שלא עבר הליך שיקום פורמלי. דא עקא, שהנאשם הוכיח את דבר שיקומו בדרך אחרת. הדבר מצא את ביטויו באמור בתסקירי שירות המבחן, כמפורט לעיל, וביתר שאת, באופן בו מילא את תפקידיו השונים במהלך שירותו הצבאי, המהווה כלי משקם ריאלי ומציאותי. רוצה לומר, התנהלותו של הנאשם כחיל סדיר, כפי שעלה מהעדויות וממכתבי מפקדיו וחבריו, תפקודו האמין, האחראי והמסור ביחידה בה הוא משרת, מילוי משימותיו המקצועיות שנבחנו מדי יום במשך למעלה משנתיים, והתנהגותו לאורך כול התקופה שהיתה ללא רבב, "מדברים בעדם" ומלמדים כי מדובר במי שהשתקם, או למצער, במי שיש סיכוי של ממש שישתקם, ויש בהם כדי להצביע על קיומו של "פוטנציאל שיקומי גבוה", המצדיק את החלת סעיף 40ד.א) לחוק בעניינו.

בהקשר הנדון ראוי לציין, כי להערכת שירות המבחן, הטלת עונש מאסר בפועל גם אם ירוצה בעבודות שירות לבחור צעיר, שזו מעורבותו היחידה בפלילים והוא מצוי בעיצומו של שירות סדיר, עלולות להיות השלכות קשות על מצבו ותפקודו, וכן לא יאפשר את המשך שירותו הצבאי, שכאמור, מהווה נדבך משמעותי בתהליך שיקומו האישי. על מסקנה זו נסמכת המלצת שירות המבחן להעדיף את האופק הטיפולי - שיקומי, ולהעמיד את הנאשם במבחן, במהלכו ישולב בטיפול ייעודי, או לחילופין להטיל עליו צו של"צ בהיקף נרחב.

סיכומו של דבר. לאחר ששקלתי את כול השיקולים הצריכים לעניין, סבורני כי באיזון ביניהם, יש להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ברף העליון, תוך חריגה לקולה מהמתחם מטעמי שיקום. כמו כן וכדי למצות את האופק הטיפולי - שיקומי, ראיתי להעמידו גם תחת צו מבחן. בנוסף, לחייבו בפיו משמעותי למתלונן אדם, בשים לב לפגיעה הקשה ולנזקים החמורים שגרם לו. סבורני, כי פיצוי משמעותי יהווה רכיב ענישה חינוכי נוסף.

סוף דבר

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 9 חודשי מאסר בפועל אותן יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות אם ימצא מתאים.**
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך 3 שנים מהיום, כול עבירת אלימות מסוג פשע.**
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך 3 שנים מהיום על כל עבירת אלימות מסוג עוון, או על עבירה של החזקת סכין.**
- ד. ניתן בזאת צו מבחן למשך 12 חודש מהיום. מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בכל כללי צו**

המבחן, בית המשפט יהא מוסמך להפקיעו ולגזור את דינו, לרבות הטלת עונש מאסר ממש.

ה. 50,000 ש" פיצוי למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 18.7.21 ובכול 7 לחודש שלאחריו, ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה. לא ישולם תשלום במועדו או במלואו תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מידי.

העתק גזר הדין יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ד בתמוז תשפ"א, 04/07/2021 פ במעמד הצדדים.

מרים דיסקין, שופטת עמיתה